

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 61/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED] zastúpených advokátom JUDr. Stanislavom Rojkom, Advokátska kancelária JUDr. Rojko s. r. o., Železničná 90/12, Považská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základných práv „na rovnosť pred zákonom, na spravodlivý proces a na ochranu majetku“ uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 35/2012 z 28. októbra 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8 Cob 123/2013 z 19. augusta 2015 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia čl. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a ich základných práv na rovnosť, na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a na ochranu majetku v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 35/2012 z 28. októbra 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Cob 123/2013 z 19. augusta 2015.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú členmi Okresného stavebného bytového družstva Považská Bystrica (ďalej len „družstvo“), ktorého najvyšším orgánom podľa § 239 ods. 7 Obchodného zákonníka a čl. 56 a čl. 66 stanov družstva je „Zhromaždenie delegátov“. Ako členovia družstva sa zúčastnili 20. mája 2010 zhromaždenia delegátov, na ktorom vzniesli písomnú námietku k nelegitímnosti zvolených delegátov, a tým aj k nelegitímnosti konania „Zhromaždenia delegátov“. Uznesením zhromaždenia z 20. mája 2009 (sťažovatelia nesprávne uviedli 28. mája 2009, pozn.) bolo „uložené realizovať voľby delegátov na Zhromaždenie delegátov pre obdobie rokov 2010 - 2013 tak, že každý delegát zastupuje min. 80 a max. 120 členov. Návrh kandidáta na delegáta si určujú členovia... Termín tohto ustanovenia bol ustanovený do 31. 12. 2009.“.

3. Sťažovatelia ďalej uviedli, že prijatím uvedeného uznesenia zhromaždenia delegátov došlo k porušeniu stanov družstva a tiež jeho volebného a rokovacieho poriadku, pretože „kandidáta zhromaždenia delegátov nenavrhovali členovia, títo boli navrhovaní písomnou formou predstavenstvom, príp. inými osobami, v písomnej forme už bol vopred určený kandidát a takýto písomný návrh obdržali členovia na podpis súhlasu, resp. nesúhlasu s takto navrhnutým kandidátom“.

4. Poukazujúc na vyjadrenie sudkyne v prvostupňovom konaní, že mohlo dôjsť k poškodeniu „práv a záujmov družstva“, nesúhlasia s týmto názorom, „pretože v danom prípade sa nejednalo iba o vec nás žalobcov, ale sa jednalo o práva všetkých členov družstva...

Nezákonnosť postupu žalovaného spočívala aj v tom, že menil pravidlá voľby počas priebehu resp. došlo k voľbe určitého počtu delegátov (53), potom došlo k zmene volebných obvodov a k ďalšej voľbe ostatných delegátov...

... Išlo tak o svojvoľný postup neupravený pravidlami a nerešpektujúcimi práva členskej základne podieľať sa zákonným spôsobom na kreovaní najvyššieho orgánu družstva.

Súdne konanie sa riadi zásadami, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na plnenie povinností a úctu k právam iných...

Len Stanovy družstva môžu určiť odchýlky, pokiaľ sú potrebné vzhľadom na organizačné usporiadanie družstva, pritom takéto stanovy musia byť schválené zákonným spôsobom, iný spôsob konania alebo rozhodovanie iného orgánu družstva nemá právomoc zasahovať do takého závažného rozhodnutia ako je zvolanie členskej schôdze/voľba delegátov resp. zhromaždenie delegátov...“.

Sťažovatelia na základe tejto argumentácie (avšak bez bližšieho odôvodnenia svojej sťažnosti k namietanému porušeniu nimi označených práv rozhodnutiami najvyššieho súdu a krajského súdu, pozn.) v závere uvádzajú, že „Napadnutými súdnymi rozhodnutiami -uznesením 2 Obdo 35/2012 Najvyššieho súdu SR v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu Trenčín 8 Cob 123/2013 nám bolo odňaté právo na súdnu ochranu, došlo k legitimizácii nezákonného postupu žalovaného, preto napadnutými súdnymi rozhodnutiami došlo k porušeniu základných práv nás sťažovateľov...“.

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd SR uznesením 2 Obdo 5/2012 zo dňa 28.10.2013 a Krajský súd Trenčín rozsudkom 8 Cob 123/2013-168 z 19.8.2015, porušil základné práva sťažovateľov s poukazom na ochranu právnych nárokov, na rovnosť, na spravodlivý proces a právo na

ochranu majetku v zmysle čl. 46 a čl. 20, Ústavy SR, pre porušenie práv upravených v čl. 1, v čl. 12 ods. 1, v čl. 20 ods. 1, v čl. 46 ods. 1, 2 čl. 144 ods. 1 Ústavy SR

Ústavný súd SR uznesenie Najvyššieho súdu SR 2 Obdo 5/2012 zo dňa 28.10.2013 a rozsudok Krajského súdu Trenčín 8 Cob 123/2013-168 z 19.8.2015 zrušuje a vec vracia na nové prejednanie a rozhodnutie a sťažovateľom priznáva právo na náhradu trov konania takto:

Súd priznáva náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľom... v sume 855,76 €, ktorú sú povinní spoločne a nerozdielne Najvyšší súd SR a Krajský súd Trenčín zaplatiť sťažovateľom na účet ich právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. ROJKO s.r.o., v mene a na účet ktorého koná advokát a konateľ JUDr. Stanislav Rojko, a to na účet vedený v [REDACTED]“

6. Sťažovatelia ako dôkazový materiál k sťažnosti pripojili napádané uznesenie najvyššieho súdu a rozsudok krajského súdu.

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Sťažovatelia sa (bez bližšej argumentácie k jednotlivým označeným právam a článkom ústavy rozhodnutiami najvyššieho súdu a krajského súdu, pozn.) domáhali toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich práv „na rovnosť, na spravodlivý proces

a právo na ochranu majetku v zmysle čl. 46 a čl. 20 Ústavy SR, pre porušenie práv upravených v čl. 1, v čl.12 ods. ,v čl.20 ods.1, v čl.46 ods.1,2 čl. 144 ods. 1 Ústavy SR“.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 264/2011).

II.A

11. Sťažovatelia v bode 1 petitu sťažnosti žiadali najprv vyslovenie porušenia označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 35/2012 z 28. októbra 2013, ktorým bol v dovolacom konaní zrušený rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Cob 92/2011 zo 16. mája 2012 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Týmto rozsudkom krajský súd zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Cb 174/2010 z 20. apríla 2011, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľov, ktorí sa domáhali určenia neplatnosti uznesenia členskej schôdze zo zhromaždenia delegátov družstva z 20. mája 2009. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 3. januára 2014 (vyplýva to zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 Cb174/2010 - č. l. 158, ktorý si ústavný súd vyžiadal na previerku).

12. Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08). Uznesenie najvyššieho súdu predtým sťažovateľa na ústavnom súde nenamietali, preto ústavný súd viazaný petitom sťažnosti (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde) ich sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 35/2012 z 28. októbra 2013 odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže sťažovatelia podali sťažnosť ústavnému súde až v novembri 2015, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

II.B

13. Sťažovatelia sa vo svojej sťažnosti tiež domáhali vyslovenia porušenia článkov ústavy a základných práv (pozri bod 5) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Cob 123/2013 z 19. augusta 2015, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 9 Cb 174/2010 z 20. apríla 2011 (pozri bližšie bod 11). Okrem citácie niektorých článkov ústavy (čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy v sťažnosti bez bližšieho odôvodnenia tvrdia, že rozsudkom krajského súdu im *„bolo odňaté právo na súdnu ochranu, došlo k legitimizácii nezákonného postupu žalovaného, preto napadnutými súdnymi rozhodnutiami došlo k porušeniu základných práv nás sťažovateľov...“*.

14. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súde podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

15. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

16. Keďže sťažnosť sťažovateľov vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a označeným právam, ktorých porušenie namietajú, nie je vôbec vecne odôvodnená (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a sťažovatelia opisujú podrobne iba skutkový a právny stav, ktorý predchádzal konaniu pred všeobecnými súdmi, z ktorého odvíjajú porušenie práv, ústavný súd mohol sťažnosť sťažovateľov odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

18. Ústavný súd k dôvodom odmietnutia sťažnosti sťažovateľov nad rámec uvedeného dodáva, že vo vzťahu k rozsudku krajského súdu nezistil ani arbitrárnosť a ani zjavnú neopodstatnenosť prijatých právnych záverov zo strany krajského súdu a ani taký výklad a aplikáciu príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v okolnostiach danej veci, ktorým by krajský súd zásadne poprel ich účel a význam. Krajský súd bol pritom viazaný pri svojom rozhodovaní právnym názorom najvyššieho súdu (§ 243d ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a hoci jeho právny názor a závery boli strohejšie (pozri s. 7 a s. 8) ako obvykle, na druhej strane

nevykazujú znaky svojvôle, a preto v tejto situácii ústavný súd nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu, prípadne ho inak vylepšiť (sťažovatelia kvalifikovane zastúpení advokátom v podanej sťažnosti navyše, ako bolo uvedené v bode 13, neuviedli žiadnu ústavne významnú argumentáciu o porušení označených článkov ústavy a základných práv, ale v podstate iba zopakovali tie isté námietky, ktoré použili v podanej žalobe o neplatnosť uznesenia členskej schôdze družstva podanej na okresnom súde 18. júna 2010). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

19. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde mohol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietnuť aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016